

Amcam: Cumali Ünal'dı Hasannebioğlu

Bir şair hakkında, onu şiirlerinden soyutlayarak yazmaya çalışmak en zoru, herhalde. Hele de yazma alışkanlığınız hep hayatın çıplak gerçeklerine dairse; harfleri bir araya getirmek, şairin hak ettiği cümleleri oluşturmak zorun da zoru. Bu yazıda yapmaya çalışacağım şey, bu. Şimdiden affola.

Cumali Ünal'dı Hasannebioğlu'nun şiirlerini yorumlamayı, bu işi hakkıyla yapanlara bırakarak, size amcamı anlatmak isterim: Cumali Amca'mı.

Onunla amca-yeğen ilişkimiz, sanılanın aksine dünyaya gelmemle başlamadı. 40'lı yaşlarımın başında aynı büyük ailenin mensubu olduğumuzu öğrenince, bir gün çaldım kapısını. Fırat'ın dört bir yanında yüzyıllardır iz bırakan o büyük ailemizin adı İzol'du. Tıpkı onun Semud'da "Bu Fırat ne Fırat'tır/ Uyuyan bir adamda/ Gün yanığı surattır..." dizeleleriyle tarif ettiği gibi, gün yanığı suratlılardan oluşan ve Mezopotamya'dan Ortadoğu'ya yayılan kocaman bir ailenin mensuplarıydık Cumali Amca'mla. Çocukluğumda duymuştum İzol'u, aşiret olmayı, birliği, bir aradalığı, dirliği, bereketi. Ömrünün son demlerine kadar anadilinde ısrar eden babaannemin Kürtçesinden akardı aşiret. Tarlasında karasabanının ardından tohumlar serpen, son nefesini tarlasında veren, yaradılan her canlıyı Şahı Merdan Ali aşkına seven dedemin tütün sarısı bıyıklarının arasından anlattığı masallardaydı aşiret. Sonra büyüdük, sözüm ona 'çağdaşlaştık', topraktan uzaklaştık, elimiz kalem tuttukça, gün yanığı suratlarımız, kent sarısına çaldı. Aşiretin yüz akları sayılan 'kle' babaanneleri de (kle: Dersim'de aşiretin güçlü kadınlarına verilen lakaptır) hafızamızın derinlerine ittik, adı gibi Derviş olan dedelerimizin nasırlı ellerinin her bir çatlağına nüfuz eden toprak kokusunu da bir nostaljiye indirgedik.

Ta ki, büyük şehirler yalnızlığımızın başkenti olana dek. Şimdi geriye dönüp baktığımda fark ediyorum ki; Cumali Amca'yla yolumun kesişmesi, tam da şimdilerde hepimizin esaret merkezleri olan büyük şehirlere kendimi hiçbir zaman ait hissetmediğimi fark etmemle aynı zamana tesadüf etmiş. 'Tesadüfler tanrının göz kırpışlarıdır' diye bir söz okumuştum, şimdi hatırlayamadığım bir kitapta, bizim amca-yeğen olmamız böyle bir göz kırpıştı sanki. O göz kırpışa büyük ailemizin yüzyıllara dayanan tarihi sığıdı, coğrafyamızın devasılığı sığıdı, inancın güzelliği sığıdı, kadının gücü sığıdı, Fırat'ın coşkusu, Dicle'nin bereketi, Munzur'un kutsallığı sığıdı. İlk tanışıklığımızın ardından, Cumali Amca hakkında şunları

yazdım o günlerde çalıştığım günlük gazeteye:

"Türkiye'nin dört bir yanında yaşayan her İzoludan onunun telefonu vardır ve gecenin bir yarısı telefonu çaldığında arayan ya Tunceli'den ya Adıyaman'dan, ya Urfa'dan ya da Malatya'dan bir İzoludur. Hastası olan da arar, işini kaybeden de, sınava giren de, hapse düşen de. Urfa'dan Malatya'ya giden ameliyat için giden ve hiç Türkçe bilmeyen bir İzoluyu Malatya'daki ilk kez gördüğü akrabası ağırlamasını, çevirmenlik yapmasını, kan bulmasını sağlar. Büyük şehirde yaşayan İzollu işadamlarının, hastalıklarda-ölümlerde İzol köylerine özel araç tahsis etmesine ön ayak olur. O neredeyse 100 bin İzol gencinin amcasıdır."

Sonra bana nüfusu 2.5 milyonu aşan büyük ailemize dair hayallerini anlattı, Türkiye İzollu Platformu'nun sözcüsü olarak. Dedi ki, "Kuracağımız tasadduk sandığıyla imkânı dar akrabalarımızın iş kurmasını sağlayacağız." Dedi ki, "Büyük ailemizin bütün çocuklarının ilkokuldan üniversiteye, hatta yurtdışında eğitim görmesi için bir burs fonu kuracağız." Dedi ki, "Kan davasının en çok görüldüğü aşiretimizde sorunu çözmek için bir Aksaçlılar Cemaati oluşturacağız."

Bunların önemli bir kısmının hayata geçmesine ön ayak oldu.

Cumali Amca'mın sayesinde köyümden, kasabamdan, birinci derecede yakınarımdan ibaret saydığım ailemin yüzlerce mensubuyla tanıştım. Milyonlar artık. Büyük ailemin bir Türkiye mozaiki olduğunu ondan öğrendim: Öyle ya hangi ailede hem Türkçe, hem Kürtçe, hem Zazaca konuşulur; hangi ailede hem Alevi, hem Şafii, hem Hanefi olunur.

En güzel tarafı ne biliyor musunuz? Biz muhafazakâr-dindar bir amca ile solcu-Alevi bir yeğen olarak aynı hayallere sahibiz: İkimiz de coğrafyamızda barış diliyoruz, barış istiyoruz, barış için yaşıyoruz.

Şimdi yine ekmek peşinde büyük kentlerde olsa da, artık kocaman bir organizmanın küçücük de olsa bir hücresi olmanın çoğulluğunu yaşıyorum. Adıyamanlı, Diyarbakırlı, Malatyalı, Konyalı, Sivaslı kadın ve erkek akrabalarımın varlığı huzurla karışık bir güç katıyor var oluşuma. Varsın sistem(ler), yalnızlığa güzellemeler yapsın, biz ailenin, toprağın, kanın, emeğin kutsallığına inanmayı sürdüreceğiz.

Var ol Cumali Amca, ömrün uzun, sözcüklerin daim olsun. Ellerinden öperim.

*Gazeteci Yazar

